

Tuntosarvi

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti

5/2021

Tiputanssi innosti
osallistumaan

Aluepalveluiden kuulumisia

Sisältö

Pääkirjoitus.....	3
Roger apuna töissä.....	4
Työntekijät tutuksi -juttusarja.....	6
Ajankohtaista aluepalveluissa.....	7
Elämästä omannäköistä.....	10
Opinnäytetyö puheentoistosta.....	12
Etäohjelmat ja kuurosokeus.....	14
Tietovisa.....	15
Oikaisu lehteen.....	15
Tiputanssilla kohti kesää.....	16
1990-luku: kuurosokeat mukana muutoksessa.....	18
Ilmoitukset.....	20

Etukansi: Leskenlehtiä. Kuva: Pixabay

Takakansi: Valkoinen keppi on tukena ulkona liikkuesssa. Kuva: Suomen Kuurosokeat ry.

Tuntosarvi
47. vuosikerta
ISSN 2490-1695

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry

Levikki
530

Taitto
Heidi Häyrynen

Päätoimittaja
Heidi Häyrynen
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Vuosikerran hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ilmainen. Yhdeksän numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-äänilehtenä, sähköisenä Lue-tus-ohjelmassa ja pdf-näköislehtenä verkossa.

Mainosten hinnat
puoli sivua 140 euroa
2 x 1/2 palstaa 70 euroa
1 palsta 60 euroa
1/2 palstaa 35 euroa
1/4 palsta 20 euroa

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti:osoitteenmuutos@kuuroso-
keat.fi

Toimiston aukioloaika
ma-pe klo 9.00–15.00

Painopaikka
Viestipaino Oy, Tampere

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuil-la www.kuurosokeat.fi.

Kesä lupaa parempia aikoja

Pitkän ja pimeän talven jälkeen valon määrä kasvaa, päivät pitenevät ja luonto herää eloon. Kevät ja kesä ovat hienoa aikaa. Niihin liittyy myös toivo paremmasta tulevaisuudesta.

Suomalaiset ovat nyt vuoden verran noudattaneet tarkkoja koronarajoituksia ja vältelleet sosiaalisia kontakteja. Myös Suomen Kuurosokeat ry:ssä on jouduttu koronan takia perumaan ryhmämuotoista toimintaa. Tilanne on koskettanut monia kuurosokeita. Usealla on nyt varmasti toiveena, että kesällä voisi ottaa rennommin. Olisi mukava liikkua vapaasti, osallistua tapahtumiin ja tavata muita ihmisiä.

Tilanne näyttää tällä hetkellä tilastojen valossa lupaavalta. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) raporttien tartuntojen määrät ovat tippuneet reippaasti alkuvuoteen verrattuna. Myös rokotukset etenevät. Juttua kirjoittaessa yli 25 prosenttia väestöstä on saanut koronarokotteen ensimmäisen annoksen. Yli 70-vuotiaista on rokotettu jo yli 80 prosenttia. Terveitä työkäisiä on toiveena päästä rokotamaan toukokuussa. Suomessa rokotukset etenevät hitaasti, mutta varmasti.

Seuraava pohdinnan aihe on, mitä kaikkea kesällä uskaltaa koronan puitteissa tehdä. Siihen ei ole vielä olemassa selkeää vastausta. Viranomaisetkin ovat ottaneet asiaan varovaisesti kantaa. Jonkinlaisia rajoitusten purkutoimia on jo menossa, mutta tilanteet muuttuvat nopeasti. Lisäksi monissa muissa maissa koronatilanne on huonompi kuin Suomessa.

Turvallisin ratkaisu tässä tilanteessa on suosia kotimaan matkailua. Kesällä ulkona voi tavata ystäviä ja läheisiä. Yhdessä voi suunnata esimerkiksi uimareissulle tai piknikille. Suomen Kuurosokeat ry:ssä on suunniteltu kesäksi tapahtumia, jotka toivottavasti voidaan järjestää. Kannattaa tutustua niihin ja ilmoittautua rohkeasti mukaan. Muistetaan samalla noudattaa tarvittavia varotoimia ja viranomaisten ohjeita.

Tuntosarvi-lehti aloittaa nyt kesätauon ja uusien juttujen äärellä ollaan jälleen elokuussa. Toivotan kaikille rentouttavaa kesää!

Heidi Häyrynen, päätoimittaja ■

Roger apuna töissä

Teksti: Sanna Nuutinen
Kuva: Sanna Nuutisen kotialbumi

Ajoittain työpaikalla tulee tilanteita, ettei tilaisuuteen ehdi tilaamaan viittomakielen tulkkia, tai sitten heitä ei vain Kelan välityksen mukaan ole vapaana. Mietin pitkään asiaa ja päätin kokeilla apuvälinettä, jolla voisin kuulla paremmin ryhmätilanteissa, webinaareissa ja vaikkapa opastetulla kierroksella puhetta.

Minulla on molemmissa korvissa sisäkorvaistutukset, jotka myös vaikuttivat apuvälineen hankintaan. Kuulen korvillani rauhallisissa oloissa melko hyvin, mutta hälyssä ja ryhmätilanteissa sekä oman vireystilan vaihdellessa päivän aikana kuunteleminen on kuluttavaa.

Tutkin netistä vaihtoehtoja ja huomaisin, että teknisesti laitteistot muistuttavat toisiaan – kaulasilmukan kautta kuunnellaan induktiivisesti ääntä. Oli langattomia ja langallisia versioita sekä erilaisia lisäosia. Vaihtelevuus on iso myös eri sairaanhoitopiirien kuulo-keskusten valikoimissa.

Apuvälineiden hakuprosessi

Apuvälineissä on eroja siinä, että mitä voi hakea suoraan sairaalasta, mitä sosiaalitoimen kautta ja mitä Kelalta. Minun kohdallani haettiin apuvälinettä Kelan ammatillisen kuntoutuksen pykälän mukaan.

Aloitin prosessin ottamalla yhteyttä kuntoutusohjaajaan. Hän teki suosituksen laitepaketista ja liitti mukaan maahantuojaan tarjouksen. Perusteluiden pitää olla selkeät: mihin tarkoitukseen laite tulee (kotikäyttöön vai työhön/opiskeluun) ja minkälainen hyöty laitteesta on käyttäjälle.

Sen jälkeen täytetään vielä Kelan hakemus apuvälineestä. Hakemukseen liitetään päivitetty lääkärintodistus, josta ilmenee suositus apuvälineen hankintaan. Hakuprosessi kesti noin kuukauden.

Päätös tuli Kelalta kotiin. Sen jälkeen olikin aika ottaa yhteyttä maahantuojaan, josta laite on myönnetty. Heidän kanssaan sovittiin tapaaminen ja laitteen käyttökoulutusta.

Valitsemani Roger rakentuu kahdesta osasta: pyöreästä Select-mikrofonista

Yläkuva:

**Etätöissä koto-
na MyLink-kaulasilmukka kau-
lassa. Pyöreä
Select-mikrofo-
ni on kannetta-
van tietokoneen
näppäimistön
laidalla ja tois-
taa äänet ruu-
dulta induktiivi-
sesti.**

Alakuva:

**Yhdistän kan-
nettavan tieto-
koneen Selectiin
lyhyellä johdol-
la ja kuuntelen
kaulasilmukan
kautta tulevat
puhelut, etäpa-
laverit ja koulu-
tukset.**

ja MyLink-kaulasilmukasta. Lisänä ovat laturit, tarvittavat johdot ja kiinnitysvaihtoehdot. Järjestelmä voidaan liittää bluetoothin avulla langattomasti älylaitteisiin ja johdolla televisioon. ■

Työntekijät tutuiksi - juttusarja

Kuva: Anu Niirasen kotialbumi

1. Kuka olet ja mitä teet työksesi?

– Anu Niiranen, palveluasiantuntija. Joku saattaa muistaa minut aluepalveluista muutaman vuoden takaa vanhalla sukunimelläni Järvinen.

– Minuun voi ottaa yhteyttä, jos tarvitsee tukea ja ohjausta kuulonäkövämmään liittyvissä asioissa. Lisäksi olen vielä kesäkuuhun asti yhdistyksen kuntoutuspalveluissa sijaisena.

2. Pukeutumistyyliäsi?

– Vaatekaappini sisältö ei ole kovinkaan laaja. Minulla on lähes aina ohuesta villasta tehty pitkä harmaa tai lyhyt metsänvihreä neuletakki päällä

3. Parasta yhdistyksessä?

– Yhdessä tekeminen.

4. Minkä hankinnan tekisit yhdistyksessä, jos sinulla olisi valta ja paljon rahaa?

Anu Niiranen

– Rakennuttaisin Tampereelle Toimintakeskuksen pihalle puusaunan ja pienen tekojärven. ■

Ajankohtaista aluepalveluista

Teksti: Taru Kaaja
Kuva: Kimmo Rouvinen

Aluepalveluissa on kevään aikana tapahtunut muutoksia. **Marianne Ojanen** on siirtynyt kommunikaatiopalveluihin erityisasiantuntijaksi. Hänen tilalleen on valittu uusi palveluasiantuntija, **Anu Niiranen**.

Anu Niirasan tehtäväalue on Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa ja Kanta-Häme. Hänen työpiirensä sijaitsee Tampereella. Hän on aloittanut työt huhtikuussa.

Harri Peltolan työalueena on koko Suomi. Hän vastaa kuulonäkövammaisten lasten ja nuorten lisäksi syntymästään kuurosokeista sekä kuulonäkövammaisista monitarpeisista asiakkaista, joilla aistivammojen lisäksi on jokin muu sairaus tai vamma, esimerkiksi kielelliset vaikeudet, kehitys- ja cp-vamma.

Muiden palveluasiantuntijoiden kohdalla tehtäväalueet pysyvät ennallaan. Kartasta näkyvät maakunnat.

Tukea saa myös korona-aikana

Palveluasiantuntijoiden työ jatkuu

ennallaan koronasta huolimatta. Epidemian aikana palvelaan kuitenkin pääosin etäyhteyksillä. Tarvittavat tapaamiset voidaan järjestää toimistolla tai asiakkaan kotona. Tapaamisissa huomioidaan koronaan liittyvät suositukset sekä alueelliset koronarajoitukset.

Aluepalveluiden palvelut ovat maksuttomia. Asiakkaaksi pääsee ilman, että on yhdistyksen jäsen. Yhteyttä voivat ottaa kaikenikäiset kuulonäkövammaiset ja kuurosokeat, heidän omaisensa ja muu lähiverkosto. Palveluasiantuntijalta voi kysyä neuvoja ja ohjausta kuulonäkövammaan liittyvissä asioissa. Esimerkkejä:

- Kuntien vammaispalvelut, esimerkiksi henkilökohtainen apu
- Kelan tuet, esimerkiksi tulkkauspalvelu, vammaistuet
- Taloudellisten tukien tai apuvälineiden hakeminen
- Muutoksenhaku viranomaispäätöksiin
- Suomen Kuurosokeat ry:n ja muiden järjestöjen vertaistuellinen toiminta

Yksikön esimies

Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere
Taru Kaaja
Järjestöpäällikkö
040 183 1618
taru.kaaja@kuurosokeat.fi

1. Helsingin aluetoimisto

Marjaniementie 74, 00930 Helsinki
Uusimaa, Päijät-Häme ja
Varsinais-Suomi
Heli Lappalainen
Palveluasiantuntija
040 553 9069
heli.lappalainen@kuurosokeat.fi

2. Kuopion aluetoimisto

Käsityökatu 41, 70100 Kuopio
Kainuu, Pohjois-Karjala,
Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Itä-Savo,
Etelä-Karjala ja Kymenlaakso
Päivi Ojanperä
Palveluasiantuntija
040 481 8242
paivi.ojanpera@kuurosokeat.fi

3. Oulun aluetoimisto

Isokatu 47, 4. krs, 90100 Oulu
Lappi, Pohjois-Pohjanmaa ja
Keski-Pohjanmaa
Anne Ylitalo
Palveluasiantuntija
0400 581 658
anne.ylitalo@kuurosokeat.fi

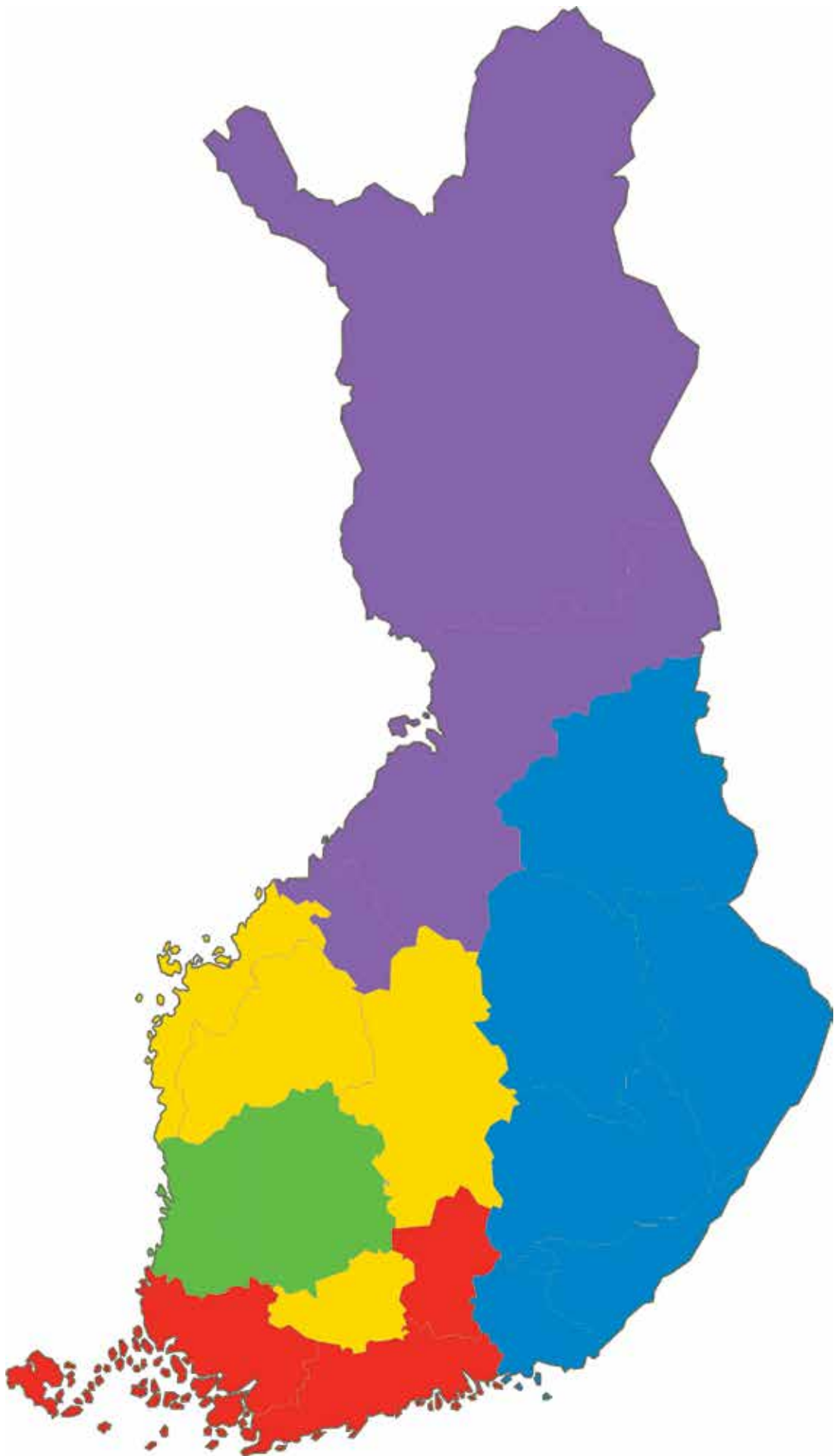
4. Tampereen aluetoimisto

Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere
Pirkanmaa ja Satakunta
Marjatta Puromäki
Palveluasiantuntija
0400 807 996
marjatta.puromaki@kuurosokeat.fi

Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere
Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa,
Pohjanmaa ja Kanta-Häme
Anu Niiranen
Palveluasiantuntija
044 491 4646
anu.niiranen@kuurosokeat.fi

5. Jyväskylän aluetoimisto

Matarankatu 4, 40100 Jyväskylä. Tilat sijaitsevat 3. kerroksessa.
Kuulonäkövammaiset lapset ja nuoret sekä syntymästään kuurosokeat ja kuulonäkövammaiset monitarpeiset asiakkaat koko Suomen alueella.
Harri Peltola
Palveluasiantuntija
040 505 4683
harri.peltola@kuurosokeat.fi ■

Elämästä omannäköistä

Teksti: Heidi Häyrynen

Kuvat: Irma Luokkasen kotialbumi

Irma Luokkasen päivä on alkanut rauhallisesti. Puolison kanssa käydyn aamulenkin ja aamupalan jälkeen hän kuuntelee radiota, tekee monenlaisia käsitöitä tai yhteisiä kodin askareita, jos mihinkään ei ole menoa. Nyt hän on aloittanut uutena sukututkimusharrastuksen. Oman suvun vaiheet kiinnostavat.

Luokkanen elää aktiivista arkea. Hänellä ei ole enää näköä jäljellä, ja kuulo on heikentynyt. **Lassi**-puolison tuki ja apu ovat kaikin puolin tärkeitä. Hän toimii myös omaishoitajana. Itsenäistä elämää tukevat apuvälineet ja palvelut sekä henkilökohtainen avustaja. Myös koko oma perhe on tärkeä tukiverkko.

Esteetöntä asumista

Luokkasella on käytössä kuulolaitteet, joilla hän on pärjännyt hyvin. Lehtien ja kirjojen kuuntelussa hän käyttää erillistä kuuntelulaitetta, johon saa muun muassa maakuntalehdet- ja paikallislehdet. Lisäksi hän seuraa lehtiä jonkin verran tietokoneelta. Kuuntelussa

apuna toimii myös kaulasilmukka, jonka avulla esimerkiksi radion ja television puheen saa kuulumaan langattomasti (bluetooth-yhteys) kuulokojeisiin.

Luokkanen kertoo, että kuulon tilanne on pysynyt tasaisena. Tulevaisuutta varten hän haluaisi kuitenkin oppia uusia kommunikaatiotaitoja.

– Viime kuntoutukseen hakiessa laitoin, että olisin halukas opettelemaan taktiiliviittomia. Jos kuulo menee, sitten on hankalaa. Helpommin pääsisi siinä asiassa eteenpäin. Pistekirjoitus ja liikkuminen olivat myös asiana.

Luokkasen omakotitaloa on remontoitu esteettömäksi. Esimerkiksi kaikki kynnykset on poistettu ja yksi väliseinä on purettu. Huonekalut ja matot ovat tietyillä paikoilla, jolloin kotona on helppoa suunnistaa. Ulkona liikkumisen tukena on valkoinen keppi.

Elämää helpottavat myös pikkuniksit. Luokkasen kodin etuovelta johtaa naru 55 metrin päässä olevalle postilaatikolle. Naru on toiminut talvella liikkumisen ja suunnistamisen tukena. Uusia naruja on tarkoitus asentaa pihapiiriin kesällä lisää.

– Narua voisi pistää vaikka talon taakse, kun haen puita, mutta pitää katsoa miten saa laitettua, hän suunnittelee.

Avustaja samasta harrastuksesta

Luokkanen on saanut käyttöönsä 40 avustajatuntia kuukaudessa. Hän käy avustajansa kanssa yhdessä muun muassa ulkoilemassa, harrastuksissa ja kauppareissuilla. Avustaja on apuna muutenkin arjessa askareissa.

– Kun esimerkiksi leivon, avustaja auttaa kasaamaan aineet ja paistamaan. Jos yritän tehdä ilman avustajaa, esimerkiksi mannaryynit ja sokeri menevät sekaisin. Yritin rahkaa laittaa itse. Mietin, että nyt pitää maistella, että kaikki ei ole oikein. Oli mennyt sekaan vähän mannaryyniä. Ajattelin, että olkoon. Pussit ovat melkein samat, kilon kumpikin, etten erottanut.

Luokkasella on käynyt avustajan kanssa hyvä tuuri, sillä he olivat tuttuja jo ennestään kansalaisopistosta. Avustaja osaa toimia kuulonäkövammaisen kanssa. Hän on opetellut myös taktiileja pikaviittomia. Niitä tarvitaan allasjumpassa, sillä hälyssä on vaikea kuulla.

– Meillä on omat viittomat altaassa toimiessa, jotka hän antaa. Vasemman käden etu -ja keskisormi tarkoittavat jalkoja. Kun hän puristaa minun etu- ja keskisormestani, tiedän, että jaloilla liikutaan ja että aletaan juosta. Oikea etusormi ja keskisormi tarkoittavat käsiä.

Ohjaava naru näyttää oikean kulkusuunnan.

Kauppareissuilla Luokkanen käy välillä perheensä kanssa ja välillä asiointikyydeillä. Kun avustaja on mukana, hän toimii kaupassa silminä. Tutut asiointikyydin kuskitkin ovat jo oppineet toimimaan kuulonäkövammaisen kanssa. Jos Luokkanen on liikkeellä yksin, kuskit auttavat ostoksilla.

– Olen opettanut, että pitää osata olla kaupassa kaverina, kun minä en näe mitään, hän kertoo.

Kerhoista voimaa

Koronan takia monet harrastukset ovat olleet tauolla. Huhtikuun puolivälin jälkeen kerhot jatkuvat taas kesän korvalle asti. Vertaistapaamiset ovat olleet tärkeitä. Luokkanen on käynyt Oulun kuurosokeiden kerhossa ja on vetäjänä Posion näkövammaisten kerhossa.

Muuten hänen kesäänsä on tiedossa ainakin kodin askareita, mökkeilyä ja päivittäisiä kävelyretkiä yhdessä miehen kanssa. Lisäksi suunnitelmana on käynti tyttären luona Kuusamossa. ■

Irma Luokkanen (vasemmalla) on metsälenkillä ystävänsä Anne Lievävirran kanssa. Mukana on tyttären koira Mosku ja Annen koira Kassu.

Opinnäytetyö: tulkin mukautuminen kuurosokeiden tulkkaustilanteissa tärkeää

Teksti: Jaakko Evonen

Jyri Huhtinen on tutkinut opinnäytetyössään puheentoiston merkitystä tulkkaustilanteissa. Työ on osa

viittomakielen tulkin ammattikorkeakoulututkintoa, jota hän suorittaa parhaillaan Diakonia Ammattikorkeakoulussa Turussa.

Aiheen valintaan vaikutti osin Huhtisen aiempi työelämätausta.

– Koska olen työurallani tehnyt paljon töitä kuurosokeiden ja nimenomaan puhetta käyttävien kuurosokeiden asiakkaiden parissa, työni aihe valikoitui paljolti sen perusteella. Aihe toki myös kiinnosti minua.

Huhtinen haastatteli opinnäytteeseensä neljää henkilöä. Alun perin haastattelut oli tarkoitus tehdä kasvotusten, mutta koronan takia ne tehtiin etänä. Huhtinen kertoo haastatteluiden olleen leppoisia. Hän sai niistä paljon tietoa puheentoistosta tulkkausmenetelmänä.

– Tarkoituksena oli syventää omaa ammattitaitoani ja myös tuoda julki sitä hiljaista tietoa, jota asiakkailta aiheesta oli, Huhtinen kertoo.

Keskeisiä löydöksiä olivat Huhtisen mukaan muun muassa, että tulkin on tärkeää pystyä mukautumaan eri tilanteisiin ja että myös murteet ja äänensävyt toistetaan. Nopeaa puhetta tulisi myös tarvittaessa tiivistää. Koska kuulon apuvälineet ovat kehittyneet, tulkki voi sijoittua vapaammin suhteessa asiakkaaseen. Samasta syystä puheentoistoon ei vaikuta enää suuresti tulkin äänen korkeus.

Työn myötä valmistui tulkeille niin sanottu huoneentaulu, jossa kerrotaan, miten tulkki voi valmistautua puheentotilaukseen, mitä ottaa huomioon puhetta toistaessa ja mitä tehdä tilauksen jälkeen.

– Olisikin hienoa, jos Tuntosarven lukijat tutustuisivat työhöni ja tuohon huoneentauluun ja ottaisivat kantaa siihen!

Työn työelämäohjaajana toimi Suomen Kuurosokeat ry:n kommunikatiopäällikkö **Riitta Lahtinen**. Diakin puolella ohjaajana oli lehtori **Hely Korte**. Huhtinen antaakin heille kiitosta:

– Molemmat ohjaajani olivat aivan verrattomia ja heidän neuvonsa ja tukensa korvaamattomia!

Huhtisella on mielessään joitakin jatkotutkimusaiheita:

– Jatkotutkimusaiheena voisi olla esimerkiksi, kuinka puheentoistoa voisi käyttää muiden tulkkausmenetelmien kanssa ja tukena. Myös tulkkien kokemuksia ja hiljaista tietoa voisi kerätä aiheen parista.

Työ on Huhtisen mukaan loppuviihkeitä vaille valmis. Se löytyy valmistumisen jälkeen Ammattikorkeakoulujen yhteisestä opinnäytetietokannasta Theseuksesta. ■

Etäohjelmat ja kuurosokeus

Teksti: Milla Lindh

Myös Suomen Kuurosokeat ry:n monet tapahtumat ja hallituksen kokoukset ovat siirtyneet verkkoon. Miten etäosallistuminen onnistuu kuulonäkövammaiselle tai kuurosokealle?

Aarne Pirkola on viittomakielinen kuurosokea. Hän kommunikoi sekä taktiisesti että kaventuneeseen näkökenttään viittomalla. Etäkokouksiin Pirkola tilaa tulkit usein kotiinsa. Tulkit käyttävät maskeja ja huolehtivat käsihygieniasta.

– Haluan, että tulkit tulevat kotiini, koska minun on vaikea nähdä tulkkien viittomia videoyhteydessä etäkokouksen aikana. Etäkokouksen sovellusten Zoomin ja Teamsin videoyhteydet ovat vähän hitaita ja epätarkkoja.

Viittomisen näkemistä samassa tilassa auttavat hyvä valaistus ja tulkkien mustat vaatteet, jolloin kontrasti on hyvä. Sama pätee myös silloin, kun tulkit ovat etänä. Joskus videoyhteys on hidas ja viittominen sen vuoksi epätarkkaa. Erään kokouksen aikana

Pirkola vaihtoi kannettavan älypuhelimkeen, jolla videoyhteys tulkkkeihin oli parempi ja tarkempi.

– Kannustan viittomakielisiä kuurosokeita ja heikkonäköisiä kuuroja tilaamaan tulkkkeja etäkokoukseen, webinaariin tai verkkotapahtumiin. Tulkit voivat tulla kotiin ja tulkkkaavat sinulle, Aarne Pirkola sanoo.

Etäosallistuminen

Toimin järjestöohjaajana Suomen Kuurosokeat ry:ssä. Vaikuttamistyö ja yhteistyöverkostot siirtyivät etätoteutukseen vuosi sitten, ja niistä on kertynyt paljon kokemusta.

Sisäkorvaistutteilla kuuleminen ei ole minulle ongelma, mutta etäosallistumista hankaloittaa näkövamma. Kun joku ulkopuolinen jakaa oman näytönsä Teamsissa, on näyttö niin sanotusti näkevien asetuksilla, mustaa tekstiä valkoisella pohjalla tai huonolla kontrastilla tehtyjä kaavioita. Harva luennoitsija ymmärtää sanallistaa jakamansa näytön sisällön.

Toisinaan saan diassa olevan tekstin luettua kännykän Seeing AI -sovelluksella, mutta se pulisee samanaikaisesti

luennoitsijan kanssa, joten ruudunlukijan ja luennoitsijan kuunteleminen samaan aikaan on hankalaa. Niinpä laadin ohjeet, joita jakelen vaikka minne ja on niistä moni ottanut onkeensa pari saavutettavuusvinkkiä.

Etäalustoilla on näppäinkomentoja, joilla mikrofonin tai kameran saa pois päältä, ja Suomen Kuurosokeat ry:n ICT-kouluttajat löysivät mielenkiintoisen tekstitysominaisuuden

Powerpoint-ohjelmasta. Etäosallistumisen sanotaan tulleen jäädäkseen. Niitä kannattaa tosissaan kokeilla aina, kun tilaisuus on.

Huhti- ja toukokuussa järjestetään useita webinaareja eri aiheista, ja ne ovat hyviä paikkoja kokeilla etäosallistumista. Lisäksi ICT-palvelut järjestävät teemapäivän etäalustoista toukokuussa. Siellä voi myös turvallisesti harjoitella. ■

Tietovisa

1. Mitä koulua Frans Leijon kävi?
2. Minne perustettiin Suomen ensimmäinen paikallinen kuurosokeiden kerho?
3. Mikä silta yhdistää Tanskan ja Ruotsin?
4. Minkä maan vanha nimi oli Persia?
5. Missä ja milloin järjestettiin ensimmäiset nykyaikaiset Olympialaiset?

Tietovisan on laatinut Eetu Seppänen. Vastaukset ovat ilmoitusten lopussa sivulla 27. ■

Oikaisu lehteen

Tuntosarvessa 1/2021 oli yhdistyksen 1970-luvusta kertovasta jutussa kuvatekstissä virhe. Kuvassa oleva henkilö ei ole Viljo Kinnunen. Toimitus pahoittelee virhettä. ■

Tiputanssilla kohti kesää

Teksti: Jaakko Evonen
Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry

Suomen Kuurosokeat ry toteutti keväällä oman versionsa tanssihaasteesta. Ideana oli tanssia tiputanssia porukalla. Kuurosokeiden Toimintakeskuksella järjestettiin kolmena eri päivänä tanssitapahtuma, jonne

sai tulla mukaan niin asiakkaita kuin työntekijöitäkin.

Tapahtuman veti vapaa-ajan ohjaaja **Eerika Väisänen**. Yhtenä päivänä musisoinnista vastasi kitaroineen tubaduuri **Rolf Wirtanen**.

– Hyvän mielen -tanssihaasteessa oli parasta se, että joka päivä oli uusia osallistujia mukana. Kiva oli nähdä,

Tanssihaasteella haluttiin tuoda hyvää mieltä ja iloa.

että osa halusi tulla mukaan joka päivä, toteaa Väisänen.

Hän kertoi jännittäneensä tapahtumaa, koska se oli ensimmäinen hänelle nykyisessä työssä.

– Tuntui hyvältä, kun kaikilla oli joka päivä kivaa ja että kaikki saivat iloisen mielen.

Mukana haasteessa oli myös **Aarne Pirkola**. Tapahtuma oli hänen mukaansa piristävää.

– Tuntui tosi kivalta tanssia ja tavata ihmisiä, Pirkola kiittelee.

Aarne Pirkola ja tulkki.

Eerika Väisänen veti tapahtuman.

Trubaduuri Rolf Wirtanen säesti ja lauloi Tiputanssin.

1990-luku: kuurosokeat mukana muutoksessa

Teksti: Eetu Seppänen
Kuva: Suomen Kuurosokeat ry

Tietotekniikka alkoi yleistyä 1990-luvulla myös kuurosokeiden käytössä. Ensimmäiset tietokonekurssit aloitettiin vuonna 1991 Palvelutalossa. Neljä vuotta myöhemmin **Risto Hoikkanen** palkattiin yhdistyksen ensimmäiseksi IT-työntekijäksi. Hänen tehtäviinsä kuului tietokoneiden toimittaminen kuurosokeille ja käyttötuki. Vuonna 1997 alettiin kouluttaa kuurosokeita tietokoneen käytön vertaisohjaajiksi muille kuurosokeille. Ohjaaja, jota kutsuttiin sonetiksi, opasti esimerkiksi apuvälineohjelmissa.

Yhdistyksen lehdistä saatiin uusia versioita. Tuntosarven viittomakielistä versiota alettiin tehdä vuonna 1989. Neljä vuotta myöhemmin Uutislehteä ja Tuntosarvea alettiin äänittää C-kasetille. Kuurosokeiden Uutislehteä alettiin julkaista Tiedonhallintapalvelun (THP) kautta vuonna 1996. Lisäksi samana vuonna syntyi ruotsinkielinen Tuntosarvi, Känselsprötet.

Erillistä Toimintakalenteria alettiin painaa vuonna 1994 ja jäsenille tarkoitettua jäsenkirjettä pian sen jälkeen. Kuurosokeat tulivat enemmän mukaan myös tiedotukseen, kun hallitus nimitti lähinnä kuurosokeista koostuvan toimitusneuvoston seuraamaan lehtiä. Vuonna 1999 koulutettiin ensimmäiset kuurosokeat kuurosokeustiedottajat.

Palvelutaloa laajennettiin. Päärakennuksen uuden osan peruskivi muurattiin elokuussa 1996 ja vihkiäisiä vietettiin seuraavana kesänä. Samana vuonna talo sai uuden nimen: Kuurosokeiden Asumis- ja Toimintakeskus. Uuteen osaan tulivat tilat kuntoutukselle, musiikkiterapialle ja ATK-opetukselle. Lisäksi laajennusosaan tulivat kuntosali, harjoitusasunto, kurssilaisten majoitustiloja, keittiö ja ruokasali.

Kerhotoiminnan kuurosokeat ottivat omakseen jo 1980-luvulla, ja kerhojen määrä lisääntyi entisestään 1990-luvulla. Uusien paikallisten kerhojen lisäksi syntyivät ensimmäiset valtakunnalliset kerhot: Nuorten kerho, Vaelluskerho Jutaajat, Kalakerho

muistoja eri vuosikymmeniltä

Kalakaverit, Shakkikerho ja viittomakielisten Viittojat-kerho.

Kuurosokeat aktivoituivat myös kulttuurin saralla. Ensimmäinen Vuoden veistos -kilpailu järjestettiin 1989. Yhdistyksen johtokunta (myöhemmin hallitus) valitsi kilpailun voittajan. Kilpailu sai nimen Koskettavin veistos yhdistyksen 30-vuotisjuhluvuonna 2001, ja sitä alettiin järjestää kolmen vuoden välein.

Jaa muistosi yhdistyksestä

Tuntosarven toimitus kerää muistoja Suomen Kuurosokeat ry:n toiminnassa mukana olleilta. Valikoituja tekstejä julkaistaan juhluvuonna Tuntosarvessa. Tekstin voi lähettää toimitukselle osoitteeseen: viestinta@kuurosokeat.fi. Postiosoite: Viestintä, Suomen Kuurosokeat ry, Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere. Liitä kirjekuoreen mukaan myös yhteystietosi. ■

Tietokoneen käytön opettelua.

Kuurosokeiden kerhot

Tampere

Kerho ei kokoonnu toukokuussa. Toivottavasti tapaamme koko valtakunnan kaikki kerholaiset yhdistyksen 50-vuotisjuhlassa 22.6. Kuurosokeiden Toimintakeskuksella! (Katso ilmoitusten kohdassa tapahtumat.) Toivottavasti voimme juhlia samalla myös koronasta vapautumista!

Hämeenlinna

Hämiskerho on hyväksytty Suomen Kuurosokeat ry:n kerhoksi. Valitettavasti emme ole voineet kokoon-tua ensimmäisen tapaamisen jälkeen koronaepidemian vuoksi. Toivottavasti syksyllä saamme aloittaa kerho-toiminnan. Ottakaa ihmeessä yhteyttä, jos tulee ideoita tai toiveita esimerkiksi yhteydenpitoon etäyhteydellä tai puhelimitse. Olisi kiva kuulla kuulumisianne. Ihanaa kevättä ja lämmintä kesää kaikille! Irja Rajala, Hämiskerhon vetäjä: 046 5468 298, irja.rajala@gmail.com

Lahti

Valitettavasti emme ole voineet koontua viime vuoden syyskuun

jälkeen koronaepidemian vuoksi. Toivottavasti syksyllä saamme jatkaa tapaamisiamme. Ottakaa ihmeessä yhteyttä, jos tulee ideoita tai toiveita esimerkiksi yhteydenpitoon etäyhteydellä tai puhelimitse. Olisi kiva kuulla kuulumisianne. Ihanaa kevättä ja lämmintä kesää kaikille! Irja Rajala, kerhon vetäjä: 046 546 8298, irja.rajala@gmail.com

Viittojat-kerho

Kerhon vuosikokous pidetään 21.5. klo 13–17 Tampereen Viittomakieliset ry:n tiloissa Tampereella, Satamakatu 13. Kokous järjestetään, jos rajoitukset sen sallivat ja ilmoittautuneita tulee vähintään viisi henkilöä. Ilmoittautumiset Päivi Ahtiäiselle 15.5. mennessä: tekstiviestit 050 384 8960, sähköposti: paivi.ahtiainen60@gmail.com

Vaelluskerho Jutaajat

Rukan vaellusieiri syyskuussa. Vaelluskerho Jutaajat järjestää ruskaleirin 11.–18.9. Kuusamon Rukalla. Viikon aikana majoitutaan mökissä ja mökkivuokra jaetaan osallistujien kesken. Jokainen osallistuja huolehtii matkoista ja ruokailuista. Majoituspaikan tarkemmat tiedot ilmoitetaan kerhon sähköpostikeskustelualueella. Jos et vielä ole mukana tällä alueella, niin

kannattaa laittaa liittymispyyntö Merja Vähämaalle.

Leirin aikana edellisten iltojen yhteisissä palaverissa suunnitellaan seuraavan päivän reittejä. Patikoida voi kaksin oppaan kanssa / porukalla joustavasti omien kiinnostuksien mukaan tai tehdä jotain muuta. Alueelta löytyy useita upeita patikkareittejä ja voi myös vuokrata aktiviteettivälineitä, esimerkiksi kanootin. Rukalta pääsee bussilla Kuusamoon, jossa voi käydä kylpylässä tai tehdä ostoksia.

Ilmoittautumiset viimeistään 31.7. Paula Valmiselle sähköpostitse: paula.valminen@gmail.com tai tekstiviestitse 044 255 5960. Lisätietoja voi kysyä Merja Vähämaalta: merja.vahamaa@gmail.com tai 045 135 8832

ICT-koulutus

ICT-koulutus syksyllä 2021

Järjestämme 9.–13.8.2021 (viikko 32) Muistot talteen! ICT-koulutusviikon lähiopetuksena Kuurosokeiden Toimintakeskuksella Tampereella. Viikko soveltuu sekä viittomakielisille että puheella kommunikoiville hiiren käyttäjille.

Teemme valokuvakirjan omista valokuvista. Tuo mukanas joko hyvälaatuisia digitaalisia valokuvia (kuvattu

kameran parhailla asetuksilla) tai paperivalokuvia, jotka skannataan digitaaliseen muotoon. Oppilaat maksavat tekemänsä kuvakirjan itse. Viittomakielisillä oppilailla on oltava oma tulkki. Ilmoittaudu mukaan 4.6.2021 mennessä: ict-koulutus@kuurosokeat.fi

ICT-koulutus korvaa oppilaille matkat yleisillä kulkuneuvoilla kotoa Toimintakeskukselle ja takaisin. Opetus, majoitus ja ruokailut ovat oppilaille maksuttomia. Maskin käyttö pakollista, tarjoamme oppilaille maskit. Tervetuloa mukaan!

Tapahtumat

Kuurosokeiden nuorten aikuisten tapahtuma

Ennakkoilmoitus, muutokset sisältöön mahdollisia!

Milloin: 19.–21.6.2021

Missä: Tampere, Hervanta

Kenelle: 18–40-vuotiaille

Mitä: Tapahtumassa tutustutaan Toimintakeskukseen Risto Hoikkasen johdolla, opetellaan lyriikkaa, Eero Enqvist ohjaa draamakerhon mukana mininäytelmän ja esiintymistaitoja, ulkoilemme ja tietenkin uimme järvesä! Grilli-ilta Toimintakeskuksen puutarhassa, jonne askarrellaan viime

vuoden toteemelle kavereita 50-vuotisjuhlaa varten! Majoitus hotelli Hermicassa 2 hengen huoneissa.

Hinta: 60 euroa/henkilö, sisältää majoituksen, ruokailut ja ohjelman.

Ilmoittautumiset 31.5. mennessä: järjestöohjaaja Milla Lindhille: milla.lindh@kuurosokeat.fi ja 040 774 9207.

Suomen Kuurosokeat ry 50 vuotta, juhlawebinaarin 4. osa

Aika: ti 21.6. kello 14–15.

Aihe: Älyvaatteet, väylä etäkommunikaatioon. SUITCEYES-projektin vetäjä, tutkija ja kehittäjä Nasrine Olson kertoo, miten älyvaatteiden kehitys on tapahtunut ja miten niiden avulla voidaan viestiä. Russ Palmer ohjausryhmän jäsenenä kertoo kokemuksiaan, miten haptiisit (kosketusviestit) ja niiden kielioppi (hapteemit) käytiin prosessissa läpi. Lisätiedot projektista: <https://suitceyes.eu/>

Webinaari on englanninkielinen ja kaikille kiinnostuneille avoin. Ei yleistulkkausta. Ilmoittautuneille lähetetään Teams-linkki edellisen viikon lopussa sähköpostilla.

Ilmoittautumiset 16.6. mennessä: sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi

Yhdistyksen 50-vuotisjuhlavuoden tapahtuma (aiempi nimi Helen Keller -päätjuhla)

Avoimet ovet ti 22.6. klo 13–16.30 Kuurosokeiden Toimintakeskuksella. Insinöörinkatu 10, Tampere. Ohjelmassa ICT-tori ja apuväline-esittelyä, kokeile kuurosokeana olemista ja erilaisia apuvälineitä, kuurosokeiden taidenäyttely, tutustuminen aistipuutarhaan ja muihin tiloihin, toiminnan esittelyä, musiikkiesityksiä, kahvitarjoilu. Myynnissä kuurosokeiden tuotteita ja pientä purtavaa. Iltajuhla klo 18–20.30 yhdistyksen jäsenille ja työntekijöille. Juhlaan lähetetään jäsenille erillinen kutsu. Ilmoittautuminen ma 31.5. mennessä: info@kuurosokeat.fi

Tapahtuma kuulonäkövammaisille naisille

Aika ja paikka: 6.–8.8. Koivupuisto, Ylöjärvi (Petäjäntie 137)
Hinta: kuurosokeille 85 euroa/henkilö, matkojen omavastuu 20 euroa.

Tapahtumassa vertaistuki, naisten jutut, sauna sekä järvi luovat tunnelman! Myös vierailevat luennoitsijat ovat naisia:

- vinkkejä oman talouden hoitoon
- käsillä tekemistä taideterapeutin ohjaamana

- tutustumista islanninhevosiin
- tuote-esittelyjä

Yhteiskuljetus järjestetään Tampereen rautatieasemalta Koivupuistoon. Tilaa tarvittaessa oma tulkki tai avustaja. Tarkempi ohjelma aikatauluineen lähetetään ilmoittautuneille. Kerro ilmoittautuessa erityisruokavaliosi. Ilmoittautumiset 23.6. mennessä järjestöohjaajalle: milla.lindh@kuurosokeat.fi, puh. 040 774 9207.

Toimintakykyä muutoksessa -kurssit

Kaikilla aisteilla

Aika ja paikka: Osa I toteutetaan 7.–12.6. ja osa II 2.–6.8.2021. Kuurosokeiden Toimintakeskus, Insinöörinkatu 10, Tampere.

Kohderyhmä: aikuiset kuurosokeat ja kuulonäkövammaiset.

Tavoite: oppia hyödyntämään kokonaisvaltaisesti omia aisteja. Herkistellään aisteja erilaisten harjoitteiden ja kokemusten avulla.

Ilmoittaudu viimeistään 9.5.2021.

Tasapainoa parisuhteeseen

Aika ja paikka: 10.–13.6. Eräjärvi

Kohderyhmä: työikäiset aikuiset kuulonäkövammaiset ja heidän kumppaninsa. Kurssille otetaan kuusi paria.

Sisältö: kurssilla keskitytään parisuhteen hyvinvoinnin lisäämiseen, vuorovaikutus- ja kommunikaatiotapoja kehittämiseen. Tietoa ja harjoituksia asiantuntijan ohjauksessa.

Ilmoittaudu 9.5.2021 mennessä.

Lisätietoa yhdistyksen kotisivuilta www.kuurosokeat.fi sekä kurssisuunnittelija Kaisa Surakalta: 040 545 0438 (myös tekstiviestit ja WhatsApp), kaisa.surakka@kuurosokeat.fi. Tavoitettavissa ma–ke.

Koe tunne

Aika ja paikka: 17.–20.8. Kuurosokeiden Toimintakeskus

Kohderyhmä: Alle 16-vuotiaat, syntymästään kuurosokeat lapset ja nuoret sekä yksi omainen

Sisältö: Harjoitellaan ryhmässä toimimisen taitoja. Omaisen oppii tukemaan läheistään arjessa, mm. harjoittelemalla keinoja tukea osallisuutta sekä kokeilemalla erilaisia kommunikaatiotapoja. Keskustelua ja harjoituksia vertaisryhmässä asiantuntijoiden ohjaamana.

Ilmoittaudu 21.6.2021 mennessä.

Nuoret aikuiset miehet

Aika ja paikka: 31.8.–3.9.2021, Kiipula, Turenki

Kohderyhmä: 18–40-v. kuurosokeat ja kuulonäkövamaiset miehet

Sisältö: Tavoitteena on vahvistaa kohderyhmän hyvinvointia lisäämällä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Kursilla tutustutaan vertaisryhmässä erilaisiin harrastusmahdollisuuksiin. Käsitellään yhdessä kuulonäkövamman vaikutuksia arjessa jaksamiseen sekä pohditaan tulevaisuuden mahdollisuuksia.

Ilmoittaudu 1.8.2021 mennessä.

Kaikista kursseista lisätietoa yhdistyksen kotisivuilla www.kuurosokeat.fi sekä kurssisuunnittelija Kaisa Surakalta: 040 545 0438 (myös tekstiviestit ja WhatsApp), kaisa.surakka@kuurosokeat.fi Tavoitettavissa ma-ke.

Helsingin Toimintapäivät

Huhtikuussa Toimintapäivät täytti 19 vuotta (2.4.). Kirjoitan Helsingin Toimintapäivien Facebookissa vuosien varrelta, mitä kaikkia toiminnassa on tapahtunut. Voisitteko lähettää minulle esim. juttuja, kokemuksia ja mahdollisesti kuvia yms.? Ei tarvitse olla

pitkä kirjoitus, riittää muutama lause. Mainitsen, että on asiakkaan kirjoitus, jos et halua omaa nimeä näkyviin. Toiminnasta saadaan tarkempaa tietoa yhdistyksen varautumistyöryhmän kokousten jälkeen. Varaudu mahdollisiin muutoksiin!

Tapahtumia toukoheinäkuussa

Tiedoksi tulevia tapahtumia heinäkuulle asti. Huom! Kuntopiiriä jatketaan syksyllä torstaisin 9.9. alkaen, kevään osalta peruttu. Ulkoilupäivien vetäjänä on Jaana Marttila. Mukana ohjaaja Anita Palo. Ei yleistulkkausta. Tilaa tarvittaessa oma tulkki tai opas. Saapumis- ja lähtöpaikan osoite sama. Huomioi kellonajat, emme käy kahviloissa. Omat juomat ja pienet eväät mukaan.

Suomen Kuurosokeat ry:n Helsingin aluetoimisto on liriksessä, 4. krs, Marjanientie 74, Helsinki, Itäkeskus.

Ulkoilupäivä Espoossa

To 6.5. klo 10–11.30 (ryhmä 1) ja kello 12–13.30 (ryhmä 2). Kokoontuminen lasten kulttuurikeskus Auroran luona, osoite Järvenperäntie 1–3, Espoo. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 3.5. ja kerro kumpaan ryhmään haluat tulla. Helatorstaina 13.5. ei ole ulkoilupäivää.

Kauneuspäivä ja Oriflamen esittely

La 15.5. klo 10–20 Helsingin aluetoimisto. Jalkahoitoa, hierontaa, tukan leikkausta, kasvohoitoa, käsihoitoa, Oriflamen esittelyä. Hoidot ja hinnat sähköpostista. Paikalla kaksi yleistulkkiä. Tilaa tarvittaessa oma tulkki. Kahvitarjoilu (1 e). Omat eväät voi ottaa mukaan. Ilmoittaudu Anitalle 19.4.–2.5. (ma–su) aikana.

Matkan ja juhlaretken suunnittelua

Ti 18.5. klo 13–16 Helsingin aluetoimisto. Nyt matkaa ollaan poikkeuksellisesti järjestämässä Suomeen joko tänä tai ensi vuonna. Keskustelua ja suunnittelua aiheesta, myös Tampereen juhlaretkestä 22.–24.6. (ti tai to). Mikäli joudumme perumaan tapahtumia, niin matkoista keskustellaan sähköpostitse. Kahvitarjoilu (1 e). Paikalla kaksi yleistulkkiä. Induktio. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ke 12.5.

Pannu kuumana ja ICT-palvelut

To 20.5 ja 17.6. klo 10–12 Helsingin aluetoimistolla. Yhdessäoloa asiakkaiden kanssa, keskustelua, kahvitelua, tiedonvaihtoa. Mukana ohjaaja Anita Palo, palveluasiantuntija Heli Lappalainen sekä ICT-asiantuntija Kimmo Rouvinen ja/tai ICT-päällikkö

Marko Vainioma. Ota tarvittaessa oma laitteesi mukaan. Kahvitarjoilu (1 e). Paikalla kaksi yleistulkkiä. Induktio. Tilaa tarvittaessa oma tulkki. Tilaisuuden jälkeen voi ruokailla omakustanteisesti liriksen ravintolassa (jos auki) ja jatkaa ulkoilupäiville. Ilmoittaudu toukokuun tilaisuuteen viimeistään pe 14.5. ja kesäkuun tilaisuuteen pe 11.6. Anitalle (yhteystiedot lopussa) tai Helille: heli.lappalainen@kuurosokeat.fi tai 040 553 9069.

Ulkoilupäivä Helsingissä Hietaniemen hautausmaalla

To 20.5. klo 13.30–16.30. Hietaniemenkatu 20, Helsinki. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 17.5. (22.5. Suomen Kuurosokeat ry:n kevätkokous).

Aluepalvelun kuulumiset

Ke 26.5 klo 9.30–12.00 Helsingin aluetoimisto. Palveluasiantuntija Heli Lappalainen tulee kertomaan ajankohtaisia asioita. Kahvitarjoilu ja vappumunkit (1 e). Paikalla kaksi yleistulkkiä. Induktio. Ilmoittaudu viimeistään to 20.5. Anitalle tai Helille, heli.lappalainen@kuurosokeat.fi tai 040 553 9069.

Ulkoilupäivä Vantaalla Keravanjoen rannoilla

To 27.5. klo 10–11.30 (ryhmä 1) ja kello

12–13.30 (ryhmä 2). Kokoontuminen Tiedepuisto Heurekan parkkipaikalla, Tiedepuisto 1, Vantaa. Lenkin jälkeen voit käydä omatoimisesti Tiedekahvila Heurekassa (jos auki). Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 24.5. ja kerro kumpaan ryhmään haluat tulla.

Kuukauden vieras

Ma 31.5. klo 13–16 Helsingin alue-toimistolla. Vieraana Suomen Kuurosokeat ry:n hallituksen puheenjohtaja Tuula Hartikainen. Paikalla kaksi yleistulkkiä. Induktio. Tilaa tarvittaessa oma tulkki. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 27.5.

Ulkoilupäivä Helsingissä Alppiruusupuistossa

To 3.6. klo 10–11.30 (ryhmä 1) ja kello 12–13.30 (ryhmä 2). Laajasuontie 42, 00320 Helsinki (Paatsamatien risteyksen kohdalla). Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 31.5. ja kerro kumpaan ryhmään haluat tulla.

Ulkoilupäivä Espoon/ Kirkkonummen Nuuksiossa

To 10.6. klo 10–14. Kokoontuminen hotelli Nuuksion luona, Naruportintie 68, Espoo. Ota mukaan hyvät jalkineet, juotavaa ja pienet eväät. Lähtö- ja paluupisteen hotellin aulabaari tarjoilee pientä suolaista ja makeaa lenkin

jälkeen (jos auki). Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 31.5.

Ulkoilupäivä Helsingissä Viikissä

To 17.6. klo 13.30–16.30. Koetilantie 1, Helsinki. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 14.6.

Juhlaretki Tampereelle

22.-24.6. (ti-to) Hervannassa ja Eräjärvellä. Yhteiskuljetus ja majoitus Hermican hotellissa. Ohjelmassa mm. yhdistyksen 50-vuotisjuhla ja Erätupaan tutustuminen. Tarkka ohjelma hintoineen ja aikatauluineen tulee myöhemmin sähköpostissa. Jos et ole sähköpostilistalla, ota yhteyttä.

Kesäretki Vallisaareen

Ke 7.7. klo 10–16.30. Kokoontuminen Kauppatorille Kolera-altaan luona kello 10. Sovitaan, mihin aikaan lähdemme vesibussilla Vallisaareen. Ennen lähtöä voi käydä torilla. Laivamaksu osallistujille maksuton. Käyn ostamassa laivaliput. Tulkit ja muut ostavat itse. Takaisin Kauppatorilla noin klo 16.30. Vallisaarella mm. kävelyä ja kesän luonnosta nauttimista. Lämpimiä syötäviä ja virvokkeita voi ostaa saaren kahviloista tai ottaa omat eväät. Myöhemmin lisätietoja osallistujille. Ei yleistulkausta, tilaa

tarvittaessa oma tulkki. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 28.6.

Käytännön asiat

Muista turvavälit, tule paikalle vain terveenä ja huolehdi käsihygienias- ta. Kasvomaskin käyttöä suositellaan. Iiriksessä edellytetään kasvomaskin käyttöä. Ainoastaan terveydellisistä syistä maskin käytöstä voi kieltäytyä. HUOM! Jos olet saanut rokotteen, käytä siitä huolimatta maskia. Vallisaaren retken jälkeen Helsingin Toimintapäivät hiljenee ja palaa elokuussa. Lähten myöhemmin sähköpostissa tietoja mm. kesälomasta. Hyvää loppukevättä ja tulevaa lämpöisää kesää kaikille!

Yhteystiedot: ohjaaja Anita Palo: anita.

palo@kuurosokeat.fi, WhatsApp tai tekstiviestit 040 837 7896. Facebook: Helsingin kuurosokeiden Toimintapäivät.

Sekalaista

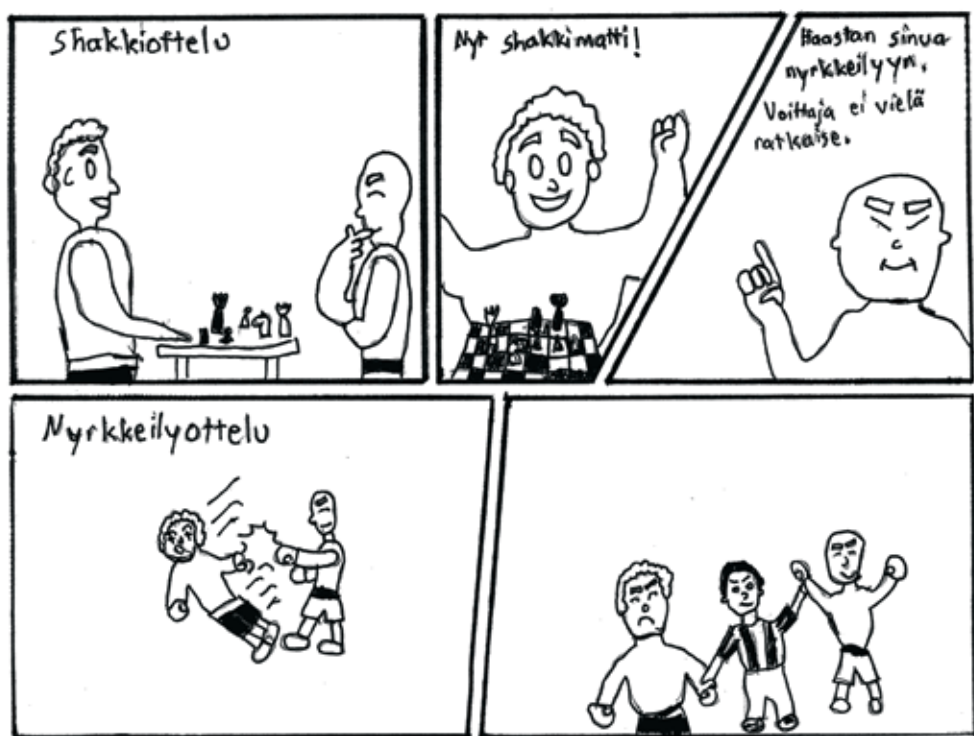
Tietovisan vastaukset

1. Pietarsaaren kuurojen koulua, 2. Kolariin, 3. Juutinrauman silta, 4. Irnin, 5. Ateena, 1896

Elokuun Tuntosarvi-lehti

Lehdessä on tauko kesä- ja heinäkuun ajan. Seuraava lehti ilmestyy elokuussa vk 31. Ilmoitukset lehteen 23.6. mennessä: viestinta@kuurosokeat.fi ■

Aarne Pirko- lan sarjakuva.

Suomen Kuurosokeat ry:n kuntavaaliteesit 2021

Yhteistyöllä esteetöntä arkea!

Kuntapäätäjät vaikuttavat päätöksillään siihen, kuinka esteettömäksi ja saavutettavaksi asuinympäristö rakentuu. Kun katujen ja rakennusten suunnittelussa on huomioitu esteettömyys, edistää se kaikkien osallistumista. Kunnan digitaalisten palvelujen saavutettavuus lisää jokaisen kuntalaisen tiedonsaantia ja itsenäistä toimintakykyä.

Suomen Kuurosokeat ry:n asiantuntijuus on myös kuntapäätäjien käytettävissä. Tehdään yhdessä yhä parempi paikka asua, opiskella ja työskennellä!

Yksilöllisiä kohtaamisia!
Suomen Kuurosokeat ry

www.kuurosokeat.fi

